

Til: Familie- og kulturkomiteen
Fra: HLF – Hørselshemmedes landsforbund
Dato: 13.10.2015

HLF er Norges største organisasjon for mennesker med funksjonsnedsettelse med over 60 000 medlemmer. Rundt 14,5 % av Norges befolkning har en hørselshemming som påvirker hverdagen, som sosial isolasjon og frafall fra utdanning og arbeidsliv. En del av disse har behov for omfattende rehabilitering, mens andre trenger tilrettelegging, hjelpemidler og kunnskap i å mestre sin hverdag. Gruppen hørselshemmet er mangfoldig og stadig flere rammes av hørselsnedsettelse. Forskning viser at det i 2020 vil være om lag en million av Norges befolkning som vil ha en hørselshemming¹.

Innspill til Meld. St. 30 – En framtidsrettet filmpolitikk

HLF (Hørselshemmedes Landsforbund) viser til høring om St. Meld. 30 (2014-2015) En framtidsrettet filmpolitikk og ønsker med dette å overbringe våre innspill.

Medlemmene i HLF har til felles at de alle ønsker å leve et så normalt liv som mulig med sin hørselshemming. Fordi kommunikasjon og lyd ofte er viktige elementer i både kulturtilbud og kulturaktiviteter, faller hørselshemmede lett utenfor. Vårt mål er at hørselshemmede skal kunne delta på lik linje med andre i kulturlivet, og samtidig være sikre på at deres behov blir ivaretatt på en god måte. For å kunne delta på alle områder av samfunnet trenger de fleste en form for tilrettelegging. I forbindelse med denne høringen ønsker HLF å understreke viktigheten av teksting av dubbede barnefilmer.

Merknader

1. Det innføres krav om teksting av filmer uavhengig av visningsplattform.
2. Alle dubbede barnefilmer skal vises med norsk tekst.

Teksting på alle plattformer

Stortingsmeldingen fastslår under 4.3.2 «Tilrettelegging for målgrupper med særskilte behov» at alle norske filmer som vises i ordinær kinodistribusjon, og som har mottatt tilskudd fra NFI, blir vist med undertekster.

HLF vil få prise formuleringen «Kravet om teksting endres til å gjelde alle format». Kulturminister Widvey understreket også i sin tale da hun la fram stortingsmeldingen i mai i

¹ Hearing impairment among adults – a report of a joint project, 2001

år at «Filmkultur skal være tilgjengelig for alle. Vi vil utvide tekstkravene til alle format, ikke bare kinofilm».²

Teksting er et svært viktig virkemiddel for å gjøre film og serier tilgjengelig for alle. I dagens mediebilde er ikke lenger lineær tv og kino de eneste kanalene for å vise filmer og tv-serier. Det er derfor helt sentralt for HLF å understreke viktigheten av teksting av alle filmer, uavhengig av plattform.

Et fullverdig tilbud for barn

Kulturminister Widvey sa videre i sin tale at med økt universell utforming skulle filmfeltet gjøres tilgjengelig for alle. Vi ser svært positivt på avsnittet om universell utforming, men det er fremdeles en gruppe som ekskluderes, selv med virkemidlene som skisseres her. De hørselshemmede som ser dubbede barnefilmer trenger undertekster i tillegg for å kunne oppfatte det som blir sagt.

I kapittelet 4.3.2 om dubbing av filmer for barn fremstår det som at dubbing og underteksting er motsetninger, den ene for å tilrettelegge for hørselshemmede og den andre for å tilrettelegge for synshemmede eller andre som ikke kan lese undertekstene. HLF vil understreke at disse to tilretteleggingsvirkemidlene ikke er motsetninger, men må brukes om hverandre for å oppnå universell utforming av filmfeltet.

Ved en tidligere høring i denne komiteen ba hørselshemmede Amanda Wentworth på 10 år politikerne om å tenke seg hvordan det er å dra på kino med vennene sine og så ikke høre hva som er morsomt når alle de andre ler. Manglende teksting av dubbede filmer bidrar til at hørselshemmede ikke får med seg vesentlige deler av handlingen i filmen. Dette kan føre til sårhet og bidra til sosial utestengelse. I verste fall fører det til at hørselshemmede uteblir fra kino og filmvisninger i frykt for ikke å forstå. For barn og unge er det viktig å kunne ta del i aktiviteter sammen med sine klassekamerater. For hørselshemmede foreldre og besteforeldre som er med sine barn eller barnebarn på kino, er det også viktig å forstå det som skjer.

For å oppnå universell utforming og full tilgjengelighet for alle, må derfor utenlandske filmer som er dubbet også bli tekstet. At funksjonshemmede skal ha tilgjengelighet til kulturtilbud har Norge forpliktet seg til gjennom FN-konvensjonen om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne.

Årlig dubbes ti til femten filmer, i all hovedsak utenlandske tegne- og animasjonsfilmer, men også enkelte spillefilmer. Siden filmkopier nå er digitale og ikke fysiske vil kostnadene ved teksting være på rundt én million kroner årlig. Tekstefilene klargjøres for så å distribueres digitalt.

² <https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/en-framtidsrettet-filmpolitikk/id2414102/>